

بررسی نمادها و نشانه‌ها در هویت بخشی به فضای معماری

علی صرافینی نیک^{*۱}

۱- دانشجوی دکتری تخصصی معماری- هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد هریس، (sarrafinik@gmail.com)

چکیده

فضا از مهمترین مولفه‌ای شکل دهی به ساختار معماری می باشد از این رو مجموعه عواملی که بر کیفیت و کمیت فضا تاثیر گذار می باشد همواره مورد توجه معماران و محققان این رشته بوده است. در این راستا نمادها و نشانه‌ها به عنوان عناصری که دارای بار معنایی و مفهومی بوده و دارای قابلیت انتقال معنا از اثر به مخاطب را دارا می باشند همواره مورد توجه بوده است. اما در پژوهشهای معماری این موضوع و حیطه‌های اثر گذاری نمادها و نشانه‌ها و نحوه تاثیر گذاری آن بر معماری کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. بررسی‌ها نشان می دهد که این عناصر به صورت اشکال گوناگون در لایه‌های مختلف معماری نمود یافته و فضا را تحت تاثیر خود قرار می دهند. آنچه در این میان باعث اهمیت یافتن جایگاه نماد و نشانه در معماری می گردد، نقش آنها در انتقال معانی و مفاهیمی است که در ورای آنها مستتر بوده و وابسته به بستر فکری و فرهنگی مکانی است که در آن ظهور یافته اند. لذا، این مقاله چالشی است تا با ماهیت استقرایی و نگرش کیفی خود به بررسی نقش نمادها در فضای معماری و هویت بخشی به آن بپردازد. در این راستا ابتدا، نقش این عناصر در هویت بخشی به معماری مورد کاوش قرار گرفته و سپس نحوه تفسیر چیستی و کیستی اثر را در قالب نمادها و نشانه‌های موجود در اثر بیان می دارد و در نهایت، با تحلیل استنتاجی و با ذکر دلایل و مضامین مختلف بر این نکته تاکید می ورزد که نمادها می توانند به عنوان مولفه‌هایی هویت بخش به اثر معماری مطرح گردند به شرطی که بصورت آگاهانه و با در نظر گرفتن مفاهیم جاری و تداوم یافته در فرهنگ و در بعد زمان در معماری مطرح گردند.

واژگان کلیدی: نماد، نشانه، معماری، هویت، فرهنگ